

טבלה היסטורית ופוליטית – דרום קוריאה

18/10/2024

ערך: גילי חסקין www.gilihaskin.com

תודה ליובל נעמן ולנועה אברהמי על הערותיהם.

תאריך	האירוע	מאפיינים עיקריים
8000 לפנה"ס	תקופה ניאוליתית	כלי חרס ראשונים
2333 לפנה"ס על פי מיתולוגיה	תקופת קוצ'סאון (Gojoseon) צ'וסון הקדומה	שולטת בצפון קוריאה ובמנצ'וריה. ראשית הכתב: מסמך <i>Guanzi</i> באותיות סיניות. נכבשה על ידי סין.
700 לפנה"ס	תקופת הברזל	ממלכת פוייו (Buyeo). התפשטות שבט Yemaek - אבות הקוריאנים.
109 לפנה"ס	התקופה הפרוטו- היסטורית	קונפדרציה של שלוש ממלכות בדרום חצי האי סמהאן (Samhan). בצפון: ארבע קולוניות סיניות (מ-109 לפנה"ס עד 313 לספירה)
100 לפנה"ס	תקופת שלוש הממלכות	ממלכת שילה (Silla) 57 - לפנה"ס – 935 לספירה) ממלכת קוגוריו (Goguryeo) 37 - לפנה"ס – 669 לספירה. ממלכת פקצ'ה (Baekje) 18 - לפנה"ס – 660 לספירה ממלכת קוגוריו שלטה בחלק הצפוני של חצי האי, שילה שלטה בדרום-מזרח, ופקצ'ה שלטה בדרום-מערב.
42 לספירה	ממלכת קאיה (Kaya)	ככל הנראה ממלכה עצמאית, הקשורה בקשר כל שהו ליפן. (עד 562 לספירה).

השפעה סינית חזקה. התפשטות הבודהיזם.	ממלכת שילה המאוחדת (668-935)	668 לספירה
שלטון מרכזי ומערכת חוקים מסודרת, והבודהיזם המשיך לשגשג ברחבי חצי האי.	ממלכת קוריו 936-1392 (Goryeo).	936 לספירה
הפלישות הח'יתניות (Khitans) 993-1018 הפלישה הג'ורצ'יאנית (Jurchens) 1115 . שתיהן מסין.		הפלישות הזרות
במשך 150 שנה הייתה הממלכה כפופה למונגולים. כך, כשנפלה האימפריה המונגולית, נפלה גם ממלכת קוריו.	כיבוש מונגולי	1231
העתקת הבירה לסיאול. אימוץ הקונפוציוניזם כדת ופילוסופיה לאומית המשלבת אמונות ופרקטיקות, ולכן ירדה מרכזיותו של הבודהיזם במידה ניכרת. המלומדים הגדולים היו גם אלה שכיהנו כפקידי ממשלה וקיבלו תפקידי מפתח בשלטון. בניית הארמון (Gyeongbok Palace).	ממלכת צ'וסון (Joseon) (1392-1910)	1392
התפתחות הכתב הקוריאני: האנג-גל (Hangul). תקופת זוהר. התפתחות המדעים.	שלטון המלך סא ג'ונג (Sejong) הגדול	1418 - 1450
ניסיונות כיבוש מצד יפן תחת שלטון הידיושי (Toyotomi Hideyoshi) המאבק הימי של אי סונשין עם ספינות הצב והכנעת הצי היפני	פלישות יפן לקוריאה	1592-1598
	התמודדות עם התקפות שושלת ג'ין ממנצ'וריה	1627-1637
סוחרים ואנשי דת נוצרים מגיעים דרך יפן. אלה ביקשו להיכנס ולבסס קשרי מסחר, אך הקוריאנים חסמו את דרכם וסגרו את הממלכה מפני גורמי השפעה מערביים.	מפגש עם המערב	מאה 19

על כן כונתה קוריאה "הממלכה ההרמטית". בסוף המאה נאלצה קוריאה להיפתח למסחר.		
מלחמת סין יפן הראשונה על אדמות קוריאה ומנצ'וריה אחרי "העשור הסיני" בו סין שלטה בפועל בקוריאה		1894-5
ניצחון יפני והחלפת הריבון בקוריאה מסין ליפן אך ללא סיפוח	מלחמת רוסיה – יפן.	1904-1905
אחרי חתימה על סיפוח קוריאה ליפן יש פיתוח מואץ של תשתיות מודרניות. כמו מערכת כבישים ומסילות רכבת. שלטונם היה קשוח ומדכא מבחינות רבות, ניסיון יפני למחוק את סמלי הלאום, התרבות וההיסטוריה הקוריאניים, ובמקומם להשליט את התרבות היפנית.	שלטון יפני	1910-1945
במרי האזרחי נהרגו אלפי מפגינים קוריאנים ונאסרו רבבות.	תנועת עצמאות	1' במארס 1919
הכיבוש היפני הסתיים רק עם כניעת יפן לבעלות הברית באוגוסט 1945.	סיום הכיבוש היפני	אוגוסט 1945
הקמת הרפובליקה של קוריאה (דרום) קוריאה) והרפובליקה הדמוקרטית העממית של קוריאה (צפון קוריאה).	בחירות בדרום קוריאה ובפועל חלוקת קוריאה	1948
הרפובליקה הראשונה בהנהגת סינגמן רי (Li Singman) - 1960 צפון קוריאה בהנהגתו של קים איל-סונג (Kim Il Sung) - 1948-1994	הרפובליקה הראשונה	1948-1960
ב-25' ביוני 1950 פלשה קוריאה הצפונית לקוריאה הדרומית והחלה המלחמה שתיקרא לימים "מלחמת קוריאה". קוריאה הצפונית נתמכה בחלקה השני על	מלחמת קוריאה	1950-1953

ידי סין, ולצדה של קוריאה הדרומית עמדו מועצת הביטחון של האו"ם.		
בהנהגת צ'אנג-מיון (Chang Myon) - 1960-61. שלטון צבאי. לא הצליחה לטפל בבעיות הכלכלה. הובילה לתקופה זו עליית כוחם של ארגונים פרו קומוניסטיים. כמו כן, המשבר הכלכלי החריף ורבו תחלואים חברתיים כגון שחיתות ופשיעה. ב-19' באפריל 1960, התרחשו מאורעות, המכונות גם "מהפכת הסטודנטים אפריל". הפגנות אלימות הובילו להתפטרותו של רי ב-26' באפריל 1960	הרפובליקה השנייה	1960-1961
הפיכה הצבאית שהוביל פאק צ'ונג-הי (Park Chung-hee), ב-16' במאי 1961. הפעילות הפוליטית נאסרה	סוף הדמוקרטיה	16' למאי 1961
אחרי שנתיים של שלטון צבאי, נבחר פאק לנשיאות. זו תקופה של צמיחה כלכלית ויציבות תחת ממשלה ריכוזית חזקה והסכם שילומים ונורמליזציה עם יפן	הרפובליקה השלישית בהנהגת פארק צ'ונג-הי	1963-1971
פארק נבחר בשנית. בתקופה זו המשכה הצמיחה הכלכלית המואצת שמביאה גם לתסיסה פנימית		1967
פארק נבחר בשלישית לאחר שינוי החוקה מכיוון שהחוקה הקודמת לא אפשרה קדנציה שלישית		1971
לאחר בחירתו מחוקק את חוקת יושין (Yushin) – הענקת סמכויות נרחבות לנשיא ללא הגבלת תקופת שלטונו	הרפובליקה הרביעית	1971-1979
קבוצה של עובדי האו"ם, נשלחה לגזום את העץ שהסתיר את שדה הראייה באזור המפורז בקוריאה, בליווי שומרים בלתי חמושים, מטעם האו"ם, בפיקוד שני	מבצע פול בניאן (Paul Bunyan), בקו המגע בין הקוריאות.	18' אוגוסט 1976

<p>קצינים אמריקאים וקצין דרום קוריאני. שלושים חיילים צפון קוריאנים תקפו את הקבוצה והרגו את שני הקצינים האמריקאים, בגרזינים שחטפו מהפועלים. חייל דרום קוריאני פיזר את החיילים הצפון קוריאנים בעזרת נהיגה במשאית שלו לכיוונם.</p>		
<p>השחקנית צ'וי און-הי (Choi Eun-hee) נחטפה על ידי סוכנים צפון קוריאנים ברפולס ביי (Ruffel's bay) שבהונג קונג ונלקחה לפיונגיאנג. בעלה לשעבר ואבי ילדיה, שין סאנג-אוק (Shin Sang-ok) נחטף אחרי חצי שנה, גם בהונג קונג, כשחיפש מידע על גורל אשתו.</p>		<p>ינואר 1978</p>
<p>הנשיא פארק נרצח ע"י ראש השירות החשאי הדרום קוראני.</p>	<p>תום הרפובליקה הרביעית</p>	<p>1979</p>
<p>תקופת מעבר קצרה בין סיום שלטון פארק (10/1979) ובין ועליית צ'וי -קיו- הה כמנהיג זמני (08/1980)</p>	<p>תקופת מעבר</p>	<p>1979-1980</p>
<p>בהנהגת צ'ון דו-הוואן (Choe-Kyu-ha). שלטון טוטליטרי. שהוביל ל"טבח קואנגג'ו". יישום תוכניות לכלכלה חדשה קוריאנה נפתחה כלפי השפעות הגלובליזציה.</p>	<p>הרפובליקה החמישית</p>	<p>1987-1980</p>
<p>במהלך ביקורו של הנשיא צ'ון דו-חואן, בראנגון בירת בורמה, תכנן הנשיא להניח זר באנדרטה לזכר הגנרל (אונג סן) סו- צ'י, בשעה שחברי הפמליה של הנשיא החלו להגיע לאזור האנדרטה לשם ארגון האירוע, התפוצצה פצצה אחת מבין שלוש פצצות שהוסתרו על גג המתחם, הרגה 21 אנשים ופצעה 46. בין ההרוגים נמנו ארבעה בכירים בממשלת קוריאנה</p>	<p>ניסיון התנקשות בנשיא</p>	<p>9 באוקטובר 1983</p>

<p>הדרומית, 14 יועצים, עיתונאים, ואנשי ביטחון דרום-קוריאנים, וכן ארבעה אזרחים בורמזים, ביניהם שלושה עיתונאים.</p> <p>הנשיא צ'ון עצמו ניצל הודות לעובדה שמכוניתו התעכבה בפקקים, כאשר הפיצוץ התרחש דקות ספורות בטרם הגיעו למקום.</p> <p>בסוף הרפובליקה החמישית, בשנים 1986-1987 עולה התסיסה וכן המשחקים האולימפיים הקרבים והאלימות המשטרית מביאים לדרישה לדמוקרטיזציה שמגיעה לבסוף.</p>		
<p>נו תה- וו (Roh Tae-woo), נבחר לנשיא בבחירות הדמוקרטיות הראשונות במדינה.</p>	<p>הרפובליקה השישית</p>	<p>1987</p>
<p>טיסה 858 של "קוריאן אייר", שהמריאה מנמל התעופה הבינלאומי בגדד, שיעדה היה נמל התעופה ג'ימפו שבלב סיאול. הטיסה, שהמריאה ב-29 בנובמבר 1987 הסתיימה בפיצוץ מעל הים, כשכל נוסעיה נספו.</p>	<p>התפוצצות מטוס</p>	<p>29 בנובמבר 1987</p>
<p>סיאול מארחת את המשחקים האולימפיים</p>		<p>1988</p>
<p>קים יונג-סאם (Kim Young-sam) נבחר לנשיא. היה לאזרח הראשון ב-30 שנה שנבחר ראש המדינה. מאבקו בשחיתות זכה להישגים, אולם סיום תקופת שלטונו העיבה עליהם.</p>	<p>נשיא אזרח</p>	<p>1993</p>
<p>קים-איל סונג מת. בנו קים ג'ונג-איל (Kim Jong Il) נבחר כמחליפו. ההחלפה נעשית בהדרגתיות לאחר סיום תקופת האבל המסורתית על מותו</p>	<p>חילופי שלטון בצפון קוראה</p>	<p>1994</p>

<p>מחציתו של בניין חנות כלבו בעל חמש קומות, קרסה תחתיה עקב ליקויי בנייה, לאחר שהמבנה לא פונה למרות שהתגלו בו סדקים. באסון נספו 502 אנשים ונפצעו 937. היה זה האסון החמור ביותר בימי שלום בתולדות המדינה.</p>	<p>קריסת כלבו סמפונג</p>	<p>29' ביוני 1995</p>
<p>1996 קוריאה צורפה לארגון לשיתוף פעולה ולפיתוח כלכלי (OECD). היא אף זכתה לכינוי "הטגריס האסיאתי", בהיותה אחת הכלכלות המפותחות של אסיה.</p>	<p>הכרה בקוראה כמעצמה כלכלית</p>	<p>1996</p>
<p>לראשונה נבחר נשיא מהאופוזיציה. המציא את "מדיניות אור השמש" ("Sunshine Policy"), שמטרתה לנסות ליישב מחלוקות ולנסות להתפייס עם קוריאה הצפונית.</p>	<p>קים דה-ג'ונג (Kim Dae-jung) נבחר לנשיא.</p>	<p>1997</p>
<p>בין יולי 1997 ליוני 1999, 11 מ-30 התאגידים הגדולים במדינה (כולל תאגיד הענק דייהו) פשטו רגל. בעקבות המשבר, החלה קוריאה הדרומית בשנות ה-2000 בתהליך ליברליזציה של המשק במטרה להקטין את מעורבות הממשלה ואימוץ כלכלה חופשית יותר, הנשלטת על ידי כוחות השוק.</p>	<p>משבר כלכלי</p>	<p>1997-1999</p>
<p>קים דה-ג'ונג זכה לבקר בבירת קוריאה הצפונית, פיונגיאנג, ועל כך קיבל פרס נובל לשלום בשנת 2000.</p>		<p>2000</p>
<p>נתמך על ידי הדור הצעיר. המשיך את השיחות עם צפון קוריאה. מקדם רעיון ה"רגיונליזם" של הדרום. הניח את קווי הרכבת המהירה. התמודד עם בעיית אבטלה גוברת. עלייה מסחררת של</p>	<p>שלטון רו מו-יון (Roh Moo-hyun).</p>	<p>2002-2005</p>

נדל"ן. ניסיון הדחה ב-2004. התאבד ב-2009 בעת חקירת שחיתות		
<p>חצתה סירת פטרול של צפון קוריאה, את הגבול, אל תוך המים הדרום קוריאנים ופתחה במתקפת פתע על סירת פטרול של דרום קוריאה, בשם, "צ'אמסורי 357 (Chamsuri-class). סמוך לאי יונפיונג (Yeonpyeong) שבים הצהוב: באירוע זה, נהרגו שישה ימאים על סיפונה של "צ'אמסורי 357", שמונה עשר נפצעו וסירת הפטרול נהרסה. לקוריאה הצפונית נפגעה ספינת הסוור, 18 איש נהרגו ו-25 נפצעו.</p>	משבר קו הגבול הצפוני	29' ביוני 2002
<p>השיב את השמרנים לשלטון. התמקד בהחייאת הכלכלה והקשרים הדיפלומטיים. החמיר את הקו המדיני כלפי המשטר בקוריאה הצפונית והתנה את אספקת מצרכי המזון למדינה זו בהפסקת תכניותיה לפיתוח פצצות גרעיניות. אולם, כמעט במקביל, הודיע לי גם על צעדי הידוק קשרים עם קוריאה הצפונית, בתחומים כלכליים אחרים. מחאות סביב יבוא בשר קפוא מארה"ב. אירח פסגת G20 בסיאול. (הורשע בשחיתות ב-2020).</p>	לי מיונג-באק (Lee Myeong-bak)	2005-2013
<p>שעות ספורות לאחר איומיה של צפון קוריאה לתקוף את הדרום, טבעה ב-26' במאוס, ספינה של חיל הים הדרום קוריאני צ'אונן (ROKS Cheonan), סמוך לקו הגבול הימי בין שתי המדינות, באזור האי בייקניונג (Baengnyeong) שבשטחה של דרום קוריאה.</p>	טביעת ספינה דרום קוריאנית	מרס 2010

ב-2014: טיפול שגוי באסון המעבורת ב-Sewol. התפרצות נגיף MERS ב-2015. הודחה ב-2017 בשל פרשיית שחיתות.	פארק גואן היה (Geun-hye). הנשיאה הראשונה בתולדות קוריאה	2013-2017
שיפור היחסים עם צפון קוריאה. פגישת פסגה עם קים ג'ונג און (Kim Jong-un). ב-2018: אירוח "אולימפידת" החורף ב-Pyeongchang תחילה: שבחים על הטיפול במגפת הקורונה. בהמשך, התפרצות של מל התקפי לב.	מון ג'ה אין (Moon Jae-in).	2017-2022
ועידת פסגה עם צפון קוריאה.		2018
נרשמת ירידה במספר התושבים		2021
נבחר ברוב דחוק. שינו שיטת הרישום בלידה (נולד בגיל 0 לא 1). אסון בליל כל הקדושים באוקטובר 2022 (158 אנשים נמחצו למוות).	יון סוק יאול (Yoon Suk-yeol)	2022-2024